ՓԱՐԶ

ՕՐԱԳԻՐ

Թիւ 491 ՇԱԲԱԹ 1870 ՅՈՒՆՎԱՐ 10

Ամեն օր կհրատարակուի : — Հատը 10 փարայ է : — Պօլիս բաժանորդ ըլլալ ուզողը մէկ արծաթ Մէճիտ պիտի վճարէ 100 թուղց համար իսկ գաւառաց մէջ 25 դրչ. դարձեալ 100 թուղց համար , թղթատարութեան ծախքէ ազատ ըլլալով — Ծանուցման տողը 40 փարայ է մէկ անգամի համար : — Լրագրիս վերաբերեալ նամակ եւ ուրիշ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել առ Տնօրէնն ի Գալաթիա Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ վարի դրանը կից նոր Գրատունը :

Ա Զ Գ Ա Յ Ի Ն

Մայրաքաղաքիս իտալական դեսպանատան առաջին Թարգմանը եւ բէկ ազգային Պատրիարքարանը իջնելով ի պաշտօնէ Տնօրհաւորեց ամեն . Ս. Պատրիարք Հօր գահակալութիւնը :

—Ս. Պատրիարք Հայրը հինգշաբթի գիշերը Պէյօղլու Օտեան էֆենտիին տունը անցուցեր է : կըսեւմք թէ՝ Նորին սրբազնութիւնը շատ թախանձեր է որ ընդունի Քաղաքական ժողովոյ անգամակցութիւնը , սակայն նա պնդեր է իւր հրաժարականին վրայ , համոզելով Գնորին սրբազնութիւնը թէ կառավարական պաշտօնեան զգազմունքն —և ոչ ուրիշ պատճառ— անկարելի կընեն ազգային պաշտօնեան մէջ իրեն գանուիլը : Սակայն խոստացեր է ամեն ջան ի գործ դնել՝ ժողովոյն միւս անգամոց հրաժարականը եւս առնել տալու համար , հետեւաբար՝ կյուսամք թէ՝ նորընակր Քաղաքական ժողովն քիչ օրէն կակի իւր պաշտօնը վարել , և ազգային բազմաթիւ խնդիրները կլուծուին , որոնք երկար վրայ մնացած են ժողովոյ ընտրութեան պատճառաւ :

Նորին Սրբազնութիւնը բոլորովին առանձին պիտի մնար , և չատ ձանձրութիւն պիտի տրուէր իրեն՝ առօրեայ պիտոյից հոգացման համար , եթէ Ցնահեռական Խորհուրդը չհաճեր իւր պաշտօնը շարունակել : Ուստի հրապարակական շնորհակալութեան արժանի է այս խորհրդոյն յարատեւ ու արդիւնաւոր Ջանքն :

Կյուսամք թէ , այսպէս առաջնակարգ կերպով կշարունակէ գործառնական խորհուրդն ալ , հրաւիրանօք Ս. Պատրիարք Հօր , թէև մօտերս հրաժարական տուած են՝ փափաքելով որ նորընակր վարչութեան կողմանէ սահմանադրաբար ընտրուի նոր խորհուրդ մը :

—Նախորդ թուոյն ազգային գրկոխոյն առաջին բառը իզմիրի եղեր է, փոխանակ Իզմիրի ըլլալու :

ԹՈՒՐՔ ԼՈՒՐԵՐ

Եայէն մինչեւ Օտէսա երկաթուղի

մը չինելու համար խորհրդակցութիւն կըլլայ եղեր։

—Թէրսանէի նորաչէն աւազանին ճարտարապետ վասիլ էֆէնտիին երկրորդ ատիճանի առաջին կարգի Մէճիտիյէի պաշտօնատարութիւն տրուեցաւ։

—Ամերիկայի Հասարակապետութեան կազմանէ այս անգամ երուսաղիմայ համար հիւպատոս մը ընտրուեր է։

—Անդղիական լրագրոյ նայելով՝ Եդիպտական իշխանութիւնը 1 միլիոն 300 հազար լիրա ծախք ըրեր է, Սուէյշի հանդիսին հրաւիրեալ անձանց ուտելիքին՝ խմելիքին և բնակութեան համար։

—Վարնայի երկաթուղագոյն ընկերութեան բաժինները՝ որ ասկէց յառաջ 130 ֆրանգի կառնուէին կը դրուէին, հիմա մինչև 126 ֆրանգի իջեր են՝ բաժանորդաց տրուելիք տոկոսն ժամանակին չվճարուելուն համար։

—Կամուրջի անցուդարձի տուակէն գաղութիւն ընդ մէկ քանի դրծոկալներ հնդամեայ բանտարկութեան դատապարտուեր են։

—Լէվընթի Հերըլտ լրագիրը կծանուցանէ թէ՝ մայրաքաղաքին մէջ տարին հինգ միլիոն օկայ խահուէ կվաճառուի։

Գաղղիոյ ու Իտալիոյ մէջ տեղը եղած Ալպեան լերանց տակէն անցնելիք երկաթուղագոյն չինութեան շուտով լմնալուն համար մեծ ջանք կըլլայ։ Ակսպէս, միայն 12 ժամու ճամբայ պիտի ըլլայ Ֆիօրէնցայէն Փարիզ։

—Բրուսիոյ մէջ ճարտարապետուհատ մարդ մը նոր տեսակ հրացան մը հնարեր է, որ մէկ վայրկեանի մէջ 30 անգամ կպարպուի եղեր։ Բրուսիոյ կառավարութեան կոչնանէ եթէ 50 հազար լիրա չարուի իրեն, Գաղղիոյ կամ Անդղիոյ կառավարութեանց մէկուն պիտի տայ եղեր։

—Գաղղիոյ Լանթէրն անուն լրագրին խմբագրապետ անուանի Տ· Բօշֆօր դատի հրաւիրուեր է, կայսրուհոյն դէմ անուանարկիչ յօդուած մը հրատարակած ըլլալու ամբաստանութեամբ։

—Փարիզի մէջ գինուորական մէկքանի հրամանատարներ բանտարկուեր են, կասկած ըլլալով թէ՝ զօրաց մէջ ապստամբութիւն յարուցանելու աշխատող կարգ մը անձանց դործակից են։

—Ձեզայիրի մէջ սաստիկ փոթորկի մը պատահած ըլլալը կծանուցանէ հեռադիր մը, առանց եղած վնասները նշանակելու։

—Ձեզայիրի և Թունուսի մէջտեղը ծովասպատակ նաւեր երեւան եղած ըլլալով՝ Գաղղիոյ կոչնանէ պատերազմական դորվէթի մը նոյն կողմերը ղրկուեր է, վաճառականաց նաւուց պահպանութեան համար։

—Տալմատիոյ կողմերը այս տարի ձմեռը սաստիկ ըլլալուն պատճառաւ, ապստամբաց վրայ ղրկուած աւստրիական զօրքը գործելէ դադրած են, նոյնպէս ապստամբք ձըմրան և օդնութիւն ու պաշար չգըտնելնուն պատճառաւ անգործ ու ան-

կարող վճռուած են, և շատերը՝ ա-նօթութենէ սպիտակ՝ զօրաց բանա-կաւոր ղեկները դալով ղկնում ու հնա-զանդութիւն կընեն։

—Անգլիոյ մէջ պարտուց համար բանտարկութեան օրէնքը վերցուած է, բայց յիսուն լիրայէն աւելի պարտք ունեցողները դարձեալ կրանտարկ-ուին։ Տարեդլխի պատճառաւ 94 պարտական բանտարկելոց առժամա-նակեայ թոյլտուութիւն եղեր է ի-րենց ընտանեաց քով դառնալու։ 31ը դոհութեամբ եղեր դացեր են, բայց միւսները բանտին դրնէն ան-դամ դուրս չեն եղեր, ծանուցանե-լով թէ բանտին մէջ աւելի հանգիստ են և պիտի ամենան եթէ դուրս ել-նելով իրենց պարտատէրներուն հան-դիպին։

—Եւրոպայի ամեն կողմերէն շատ մարդիկ Ամերիկա դաղթած են և կը դաղթեն։ Բայց իրլանտացւոց համար աւելի դիւրութիւններ կը տրուին Ամերիկայի կոլմանէ. այսինքն՝ դե-ամն, երկրագործական գործիք ու սերմ պիտի ընդունին։

—Դաղղիոյ Նաբոլէոն կայսրը ան-ցեալ շաբաթ օրը զօրանոցները աչ-քէ անցուցեր է։

—Երէք ֆրանգ տակոս բերող դաղղիական 100 ֆռանգնոց արժէ-թղթերն 75էն 73 ֆռանգի իջեր են Փարիզի յուզմանց պատճառաւ։

—Ռուսիոյ կառավարութիւնը 13 միլիոն ֆրանգ փոխ առեր է Լոնտո-նէն, երկաթուղեաց չինութեան դոր-ծածելու նպատակաւ։

—Մորավիոյ մէջ (Աւստրիա) ռո-սիկանութեան կոլմանէ քահանայ մը բռնուեր է, եկեղեցւոյն կողմերը նորածին երեխայ մը խեղդած թա-ղած ըլլալուն համար, որ ունեցեր է իր սպասուհւոյն հետ դաղտնի յա-րաբերութիւն ընելով։ Այս քահա-նայն ոստիկանաց հետ տարուած ա-տենը, խումբ մը անձինք ուղեր են բղջախել բայց թող չէ տրուեր։

—Լոնտոնի մէջ այս տարի ձմե-ռը սաստիկ ըլլալուն պատճառաւ, մէկ դիշեր մը 16 հոգի սառելով մեռեր են։

—Անգղիոյ կառավարութիւնը ո-րոշեր է որ՝ այսուհետև իրրև անան-կացեալ չհամարուին այն անձինքն, որ իրենց պարտուց կէսը վճարելու չափ պատրաստ դրամ ու ստացուած-ք չեն ցուցներ։ Լոնտոնի մէջ մինչև հիմա անանկացողները իրենց պար-տատէրներուն 100ին մէկ մէկ քիչ բան տալով կազատէին և մեծ ձնա-սուց պատճառ կըլլային անոնց։

—Կըսուի թէ, Դաղղիոյ կառա-վարութեան պաշտօնակալաց ամանց ամանականները պիտի զեղչուին, և օտար տերութենանց քով դանուող դաղղիական ներկայացուցչաց մէջ վոփոխութիւններ պիտի ըլլան։

—Կկարծուի թէ՝ Իտալիոյ թա-դաւորը վիեննա պիտի երթայ, Ա-ւստրիոյ կայսեր հետ տեսնուելու համար։

—Բրուսիոյ մէջ ոսկի արծաթ ա-պրինձ միատներ պատրաստուեր են, Աւստրիոյ դէմ եղած վերջին պատե-րազմին մէջ դանուող բրուսիական զօրաց բաշխելու համար։

—Դերմանիոյ մէջ կաղի գործա-րան մը կրակ առնելով, գործաւորաց

մեծ մասը օգը եղեր և չաներն ալ վիրաւորուեր են։

—Հանդիսի մէջ չաս կոլուածա-տէրներ կարծելով թէ՝ ժողովոյն դուռմարման պատճառաւ բաղմութիւն կըլլայ, —տուներուն ու պանդոկնե-րուն դիները աւելցնելու եղեր են, սակայն բան մը չեն կրցեր չահիլ, այս պատճառաւ եղած բաղմութիւ-նը յուսացուածին չափ չըլլալուն, և բազմութեան մեծ մասն ալ ազքա-տիկ ըլլալնուն համար։

—Ջինաստանի կառավարութեան կողմանէ խումբ մը ազայք մօտերս Եւրոպա ու Ամերիկա պիտի դրկուին, արհեստից ուսման համար։

—Լոնտոնի մէջ բարեսէր հարուստ անձ մը 100 հազար լիրա ընծրհեր է, ազքատիկ ազայոց երկրաչափական ուսման համար վարժարան մը կանգ-նելու նպատակաւ։

—Կկարծուի թէ՝ Եւրոպայի մէջ ընդ ամենը 100 հազար վաճառա-կանական նաւ կգտնուի, և անոնց մէջ գտնուող բոլոր նաւաստեաց թիւը 600 հազար է։

—Գանք Ամերիկայի մարդասպանին։ —Ընկերները՝ ոտիկանն ալ հետերնին, դիմեցան մը կերթան. կուտեն կխմեն և գանի ալ ազէկ մը կգինովցունեն ու կգինովցունեն, և փայտէ չինծու մարդը կամացուկ մը կը բերեն քովը կդնեն, մարդասպա-նին ու լրբենք կամացուկ մը մէկիկ մէկիկ քովէն քակուելով։ Ոտիկանը կարմիննայ, բայց տակաւին գինին գլուխն ըլլալուն՝ հներեք ըսելով քո-վի մարդուն ծունկին կդնէ գլուխը, և քիչ մ'ալ այսպէս կենալէն յետոյ առաւօտեան դէմ՝ աչքերը չվերլով կերթէ «ել երթանք, ըսելով քովի-նին։ Գանի մ'անգամ այս ազդարա-րութիւնը կընէ, բայց պատասխան չընդունիր. կարծելով թէ քնանայ, կամայ մը կերերցունէ. այս միջոցին մարդը յանկարծ ոտիկանին առ-ջեւը կկենայ. խեղճին խելքը գլխէն կերթայ և վերջապէս կհասկնայ գըլ-խուն եկածը, և այս չինծու մարդն առնելով իր մեծին կտանի։ Թուղթ մը կերկնէ մեր մարդասպանին դըր-պանէն, որուն մէջ գրուած է եղեր թէ «ահա ես դացի, ամեն չարիք-չարքի պատասխանը ինձի»։

Ասպարէզ Ազգային անուն հրա-տարակութիւն մը մայրաքաղաքիս բո-լոր դրամատուներուն քով կծախուի։— Ասոր հեղինակը Ընձնուէր ընկերու-թեան պանդուխտ աշակերտներէն մե-կըն ըլլալով, քաջալերութեան արժա-նի է։

Աբամեան օրացոյցը երկուշաբ-թի օրէն ի վեր սկսաւ ծախուիլ մայ-րաքաղաքիս բոլոր հայ դրամատուն-ներուն մէջ։

Այս օրացոյցը ամեն կարգի ազ-դայոց համար խիստ օգտակար կըլ-նայ ըլլալ, որովհետեւ՝ բուն օրացու-ցէն զատ՝ ուրիշ շատ կարեւոր տեղե-կութիւններ կպարունակէ։ Գինն ալ արժան է։

ՏՆՕՐԻՆ ԵՒ ՏԻ
Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Ց. ՔԻՒՐՔՃԵԱՆ